

CONCURS D'IDEES PER A LA TRANSFORMACIÓ DELS NOUS ESPAIS EDUCATIUS

Dimecres, a 5 de juny de 2019, a les 9:30 h, en la seu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, es reuneix el Jurat del **Concurs d'idees per a la transformació dels NOUS ESPAIS EDUCATIUS** amb els membres que tot seguit es referencien amb els seus càrrecs:

Presidenta:

Sandra Bestraten i Castells, Presidenta de la Demarcació de Barcelona del COAC

Vocals:

- Josep González-Cambray, Director General de Centres Públics del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya
- Mar Camacho, Directora General d'Innovació, Recerca i Cultura Digital del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya
- Lluís Corbella, arquitecte i docent, designat per la Fundació Jaume Bofill
- L'arquitecta Eva Serrat i Bonet, designada pel COAC
- L'arquitecte Ramon Bosch i Pagès, designat pel COAC

Actua com a secretaria, amb veu però sense vot, la Sra. Susanna Lobaco, assessora jurídica de l'Oficina de Concursos del COAC.

Prèviament a aquest acte, la documentació i requisits de presentació del sobre 1 han estat validats per part de l'oficina de Concursos del COAC, havent-se admès 38 sol·licituds de participació.

A continuació, es relacionen les propostes contingudes al sobre 2, amb els respectius lemes:

1. ÀGORES BIOCLIMÀTIQUES
2. ARTICULA'T
3. AULA-PROJECTE
4. AU.PA / SENSE LÍMITS
5. BASTIDA DE BAMBÚ
6. BIG BANG
7. BIOFÍLIA!
8. DEL PATÍ AL JARDÍ
9. DEL VENTRE DE LA MARE A UN ENTORN CONSCIENT
10. ECO-BOX Classroom
11. ENTORN
12. EL JOC ES LA FORMA MES ELEVADA DE LA INVESTIGACIÓ
13. EL TERCER PEDAGOGO
14. EL PATI
15. ELS TEMPS ESTÀN CANVIANT

16. E-SCOLA
17. Galeria
18. HABITAR L'AULA
19. INVOLÚCRAME Y LO APRENDO
20. LA MÀ QUE ACULL, ACOMPANYA I SOSTÉ
21. LA MIRADA, punt de partida
22. La pell dura
23. LOS CINCO PUNTOS DE LA NUEVA ARQUITECTURA ESCOLA
24. L'ESCOLA COM A COMUNITAT D'APRENENTATGE
25. L'ESCOLA-PATI
26. L'HORA DEL PATI
27. l'hora del pati: espai d'esbarjo i aprenentatge
28. "més que parets"
29. MODEX
30. NERVAL
31. PASMOVE: PASSADIS EN MOVIMENT
32. PATI I PAMI, EL PATI PER A TOTHOM
33. PATI-PLAÇA
34. PERIPATÉTICA
35. TARDIEU
36. "una aula on cada dia és diferent"
37. valORs
38. WHYNOT?

La documentació gràfica s'exposa impresa per la primera valoració del Jurat que, de manera independent, estudia cada una de les propostes analitzant-les d'acord amb els requisits i els criteris descrits en les bases del concurs.

Després d'aquesta primera valoració individual, el Jurat revisa i valora totes i cadascuna de les propostes i debat de manera col·lectiva en base als requisits i criteris de valoració següents:

- Adaptabilitat dels espais (tant si són interiors com exteriors) i del mobiliari per facilitar diferents modalitats de treball pedagògic
- Integració no intrusiva de diferents tecnologies digitals: maquinari, xarxa de comunicacions, connexions elèctriques, sistemes de visualització i sonorització de gran format
- Eficiència energètica, sostenibilitat mediambiental i integració amb l'entorn
- Control d'il·luminació i acústica
- Foment de la convivència i seguretat envers diferents formes de violència
- Ús social fora de l'horari lectiu
- Eficiència econòmica
- Equip multidisciplinari que incorpori arquitectes i docents

Les propostes rebudes es valoren sobre un total de 100 punts.

El Jurat, ACORDA per unanimitat que les deu idees millor valorades, amb una puntuació de 80 punts, són les següents:

ÀGORES BIOCLIMÀTIQUES.

S'ha valorat l'oportunitat dels espais intermitjos com nous espais pedagògics, trencant la barrera entre construït, edificat o lliure, oferint una nova categoria d'espai híbrid. Aquests nous espais resulten una oportunitat a nivell pedagògic, més flexibles i comunitaris. També milloren a nivell bioclimàtic, eficiència energètica, confort tèrmic i qualitat espacial (confort psicològic) on la natura agafa presència.

HABITAR L'AULA

Afronta la flexibilitat no a partir de la estandardització genèrica d'espais sense qualitat, sinó pel fet de proposar tot tipus d'espais de diferents característiques des del punt de vista dels mètodes d'aprenentatge, evitant l'espai genèric. Suposa vèncer l'estandarització dels espais, i així disposar de diferents caràcters molt específics que donin opció a la flexibilitat dels propis usos, aplicant-lo a cinc topologies d'edificis escolars existents.

INVOLUCRAME Y LO APRENDO

La metodologia de la pròpia unitat didàctica és una eina útil per transformar els espais que involucra els propis usuaris (en aquest cas els alumnes) en l'estratègia de transformació dels nous espais d'aprenentatge.

la pell dura

Des de la consciència que l'arquitectura té una gran possibilitat pedagògica, agafant l'escala de l'infant i trencat la barrera paternalista dels propis agents en la transformació dels nous espais d'aprenentatge. Aconseguir involucrar els infants i els joves en el procés de disseny suposa un element motivador d'aprenentatge (Aprenentatge i servei Aps)

L'ESCOLA-PATI

Suposa no una escola amb pati, sinó l'escola al pati, que trenca "interior i exterior"/"aprendre i jugar", aprofitant tots els espais; terrats, espais de circulació, etc. La barrera "exterior-interior" es dissol, fent que l'escola també interactuï amb el barri i a la inversa.

L'HORA DEL PATI

Resulta ser un gran mostrar d'aptituds i possibilitats com exemple d'arquitectura efímera. Cal destacar la integració no intrusiva de les tecnologies. S'ha tingut en compte l'actualització de les possibilitats d'aprenentatge amb el joc, que trenca el pati i l'interior a nivell tecnològic i experimental amb transformacions efímeres de construcció però de gran oportunitat, promovent la domesticitat de l'exterior i generant un paisatge escolar en constant transformació.

MODEX

Aquesta proposta té la virtut de reivindicar la renovació del mobiliari com a un vector important a tenir en compte en la transformació dels espais actuals de forma versàtil i com una eina de redistribució dels espais d'aprenentatge, fins i tot com a mur habitat.

NERVAL

Aposta per l'estratègia de generar unes noves pells que incorporin espais híbrids de filtre que donen capacitat de redistribució a partir de generar les circulacions pel perímetre. Aquests nous espais de saló i circulació també fan una funció de control tèrmic i acústic. Inverteix la lògica del passadís com circulació central. El passadís es considera un lloc d'estada, no únicament un espai de pas. Tot i que es tracta d'una proposta concreta, es valora el potencial extrapolable a molts altres centres.

PATI PLAÇA

El pati és una plaça que s'incorpora a la comunitat i que obre noves oportunitats a través de la regulació de l'horari d'ús. Treballa a partir del concepte de "cicle"; temporal, biològic en la seva relació amb la natura, de l'aigua amb la porositat, etc. És permeable en tots els sentits, treballant des de la visió dels espais de confort.

PERIPATÈTICA

S'ha valorat la capacitat de transformació distributiva de l'escola a partir de nous criteris pedagògics. És un lligam entre les noves metodologies docents i els nous espais d'aprenentatge que prescindeix de l'aula, plasmat en un edifici existent. Té un potencial replicable. És un exercici de transposició de les noves metodologies docents als espais més tradicionals.

El Jurat considera que mereix ressaltar la proposta **ARTICULA'T**, que tot i no trobar-se entre les deu millors posicionades, incideix en la necessitat de repensar el límit de l'escola amb l'entorn, posant de manifest la importància dels murs i el tancament dels patis, rebent un total de 50 punts.

El JURAT vol ressaltar els aspectes rellevants dels següents lemes, que reben una puntuació de 40 punts:

L'ESCOLA COM A COMUNITAT D'APRENTATGE, LOS CINCO PUNTOS DE LA NUEVA ARQUITECTURA ESCOLA, valORS, ELS TEMPS ESTÀN CANVIANT, valorant la necessitat conceptual d'afrontar de forma més col·laborativa totes les disciplines, repensar els nous espais d'aprenentatge prenent la comunitat educativa un paper més actiu.

BIG BANG, GALERÍA, TARDIEU, DEL VENTRE DE LA MARE A UN ENTORN CONSCIENT, considerant els diferents enfoc de la transformació, des del detall fins a l'aproximació mes conceptual.

“una aula on cada dia és diferent”, AULA-PROJECTE, AU.PA / SENSE LÍMITS, BASTIDA DE BAMBÚ, WHYNOT?, EL TERCER PEDAGOGO, EL PATI, valorant la definició de les aules com espais mes polivalents, mitjançant elements de mobiliari, elements divisoris i organització d'espais lligats als nous mètodes pedagògics.

BIOFÍLIA!, DEL PATÍ AL JARDÍ, LA MIRADA, punt de partida, EL JOC ES LA FORMA MES ELEVADA DE LA INVESTIGACIÓ, l'hora del pati: espai d'esbarjo i aprenentatge, PATI I PAMI, EL PATI PER A TOTHOM, on queda palesa la necessitat d'incorporar la natura a aquests espais, de valorar la naturalització de l'espai destinat a pati.

ENTORN, PASMOVE: PASSADIS EN MOVIMENT, “més que parets”, E-SCOLA, ECO-BOX Classroom, LA MÀ QUE ACULL, ACOMPANYA I SOSTÉ, resulten ser uns exemples pràctics molt ben definits de com afrontar la problemàtica de la falta de flexibilització, de la funció dels espais educatius actuals.

El Jurat vol manifestar la satisfacció general per tot el procés i el potencial de les idees presentades i l'excel·lent qualitat que s'ha observat en totes les propostes.

Es signa la present acta a Barcelona, a 5 de juny de 2019

Susanna Lobaco
Secretaria del Jurat

